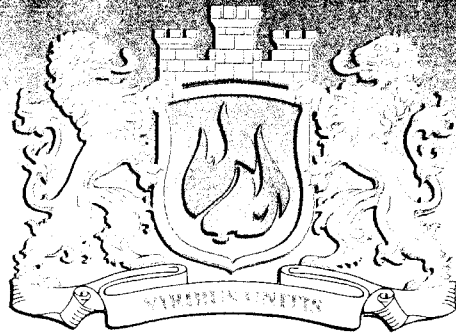

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

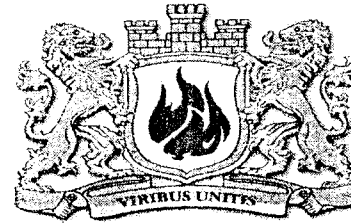

ЗБІРНИК ТЕЗ
МІЖВУЗІВСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ

“УПРАВЛІНСЬКІ, ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ
АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ І ТЕРИТОРІЙ”

10 КВІТНЯ 2013 РОКУ

Львів 2013

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ
ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

*Міжвузівської
науково-практичної
конференції*

**УПРАВЛІНСЬКІ, ПРАВОВІ ТА
ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
НАСЕЛЕННЯ ТА ТЕРИТОРІЙ**

Львів – 2013

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

канд. техн. наук **Рак Т.Є.** – головний редактор

канд. техн. наук **Кошеленко В.В.**

канд. екон. наук **Мартин О.М.**

канд. техн. наук **Мірус О.Л.**

канд. екон. наук **Повстип О.В.**

канд. техн. наук **Шелюх Ю.Є.**

канд. техн. наук **Юрим М.Ф.**

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ** Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

Друк на різнографі: Климус М.В.

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка і
відповідальний за друк:** Хлевной О.В.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони: (032) 233-24-79, 233-14-97,
тел/факс 233-00-88

E-mail: vndr1@ubgd.lviv.ua

Управлінські, правові та економічні аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності населення та територій: Зб. тез Міжвузівської науково-практичної конференції – Л.: ЛДУ БЖД, 2013. – 258 с.

Збірник сформовано за тезами Міжвузівської науково-практичної конференції «Управлінські, правові та економічні аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності населення та територій».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- I секція Управлінські аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності;
- II секція Правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності;
- III секція Економічні аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності.

© ЛДУ БЖД, 2013

Здано в набір 01.04.2013. Підписано до друку 27.04.2011. Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 16. Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі.
Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів, посилання на збірник обов'язкове.

Секція 1

УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

УДК 658.382

*С.В. БСЛАН, А.А. БАРАПОВА,
м. Харків, НУЦЗУ*

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Відомо, що Закон України «Про охорону праці» адресований мільйонам українських громадян, які повинні звіряти свої дії у процесі трудової діяльності з вимогами цього законодавчого акта. Закон визначив відповідальність держави за охорону праці, надав цьому напрямку діяльності держави статус національної політики. Спричинив потужний імпульс для реформування всієї системи державного управління охороною праці.

Сутність охорони праці полягає у взаємодії трьох взаємозумовлених значень. По-перше, охорона праці має соціальне значення, яке включає в себе: а) охорону життя та здоров'я працівника; б) збереження працездатності, трудового довголіття працівника; в) гуманізацію праці.

По-друге, охорона праці має економічне значення, що виявляється у таких процесах: а) скорочення втрат робочого часу та економії фонду соціального страхування, оскільки за належної охорони праці трапляється менше виробничих травм та професійних захворювань; б) зростання продуктивності праці працівників, а разом із цим і зростання виробництва та розвіток економіки країни.

По-третє, охорона праці має правове значення, що полягає у можливостях: а) працювати за здібностями (з урахуванням умов праці, фізіологічних особливостей працюючих жінок, неповнолітніх, осіб із пониженою працездатністю); б) визначити правовий статус працівника, включаючи право на охорону праці, його гарантії та захист; в) утверджувати охорону праці як важливий елемент трудових правовідносин працівника з роботодавцем у забезпеченні охорони праці на робочому місці.

Таким чином, охорона праці є органічним елементом процесу виробництва, який полягає у захисті працівників від впливу небезпечних і шкідливих виробничих чинників.

З М І С Т

Секція 1

Управлінські аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності

<i>С.В. Белан, А.А. Баранова.</i> ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	3
<i>Н.О. Березулько, Р.С. Яковчук.</i> КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МУНІЦИПАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ.....	5
<i>С.В. Белан, О.В. Рыбалова.</i> ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАСЕЛЕНИЯ И ТЕРРИТОРИЙ УКРАИНЫ.....	7
<i>А.В. Василина.</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ.....	9
<i>С.М. Віташ, О.О. Островерх.</i> ВИДИ І ФОРМИ ПРОТИПОЖЕЖНОЇ ПРОПАГАНДИ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ.....	10
<i>В.І. Волинський, О.В. Міллер.</i> КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	13
<i>Б.І. Волошин, О.В. Міллер.</i> ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА.....	15
<i>А.П. Гавриць.</i> ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОГЕОФІЗИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ МОНІТОРИНГУ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	19
<i>Н.О. Гимер.</i> КОМУНІКАТИВНІ БАР'ЄРИ У ТРУДОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	21
<i>О.В. Галікова.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, УСТАНОВАХ, ОРГАНІЗАЦІЯХ УКРАЇНИ.....	21
<i>У.С. Канюка.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ.....	24
<i>Т.М. Кім, Р.С. Яковчук.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ.....	26
<i>А.В. Колеснікова.</i> НЕОБХІДНІСТЬ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПРАЦІ ЯК ОДНІЄЇ ІЗ СКЛАДОВИХ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	27
<i>Д.С. Кобилкін, Я.В. Устїловський, К.Л. Драч, Ю.П. Рак.</i> КРЕАТИВНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ 112 – РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР.....	29

<i>В.К. Кохан, Ю.П. Рак.</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЕКТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ.....	31
<i>М.М. Савчук, Р.С. Яковчук.</i> ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РИЗИКУ ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ.....	33
<i>Ю.В. Колядінцев.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ У СПРИЙНЯТТІ ЛЮДИНОЮ НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ.....	36
<i>О.В. Кость, О.В. Міллер.</i> РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНИ ШЛЯХОМ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	39
<i>Н.М. Курлінська.</i> МАНІПУЛЯЦІЯ У СПІЛКУВАННІ МАЙБУТНЬОГО МІЛЦІОНЕРА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВОПОРЯДКУ.....	41
<i>М.М. Кучерява, О.В. Міллер.</i> ВИКОРИСТАННЯ ФОТОЛЮМІНЕСЦЕНТНИХ ТКАНИН ПІД ЧАС ЕВАКУАЦІЇ З ПРИМІЩЕНЬ З МАСОВИМ ПЕРЕБУВАННЯМ ЛЮДЕЙ.....	44
<i>О.З. Лаврівська, Р.С. Яковчук.</i> УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПРИ ВИНИКНЕННІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	46
<i>Л.О. Назірняк.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ.....	48
<i>А.С. Нечипоренко, Д.А. Ясінський.</i> ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ Й ТЕРИТОРІЙ ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	50
<i>Т.Б. Никифоров, Л.С. Томашик.</i> ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	52
<i>Х. О. Сарабун, Р.В. Лаврецький.</i> МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА ТА ЕТИКЕТ КЕРІВНИКА ЯК СКЛАДОВІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.....	54
<i>Т. О. Сендзюк.</i> ТАКТИКА ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.....	57
<i>О. В. Скакун, В. М. Марич, О. Л. Мірус.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ.....	60
<i>Я.В. Устїловський, Д.С. Кобилкін, Ю.П. Рак.</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНІХ ПРОЕКТАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ.....	63

яких є пріоритет життя і здоров'я працівників, повна відповідальність роботодавця за створення безпечних та належних умов праці, підвищення рівня промислової безпеки, комплексне розв'язання завдань з охорони праці, соціальний захист працівників, повне відшкодування шкоди особам, які потерпіли від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Одним із резервів підвищення ефективності виробництва є вдосконалення методів забезпечення безпеки праці, тому що травматизм визначає істотну частину непродуктивних втрат робочого часу, а боротьба з травматизмом, крім гуманістичного спрямування, має чітко виражений економічний аспект. Безпека праці виступає і як один з факторів, які забезпечують високу продуктивність праці. Доведено, що висока продуктивність праці може бути досягнута тільки в умовах, коли забезпечена її безпека.

Сутність охорони праці полягає у визначенні можливих небезпечних і шкідливих виробничих факторів, що можуть проявитися при проведенні запланованих для виконання робіт; прогнозуванні моментів прояву зазначених факторів; проведенні необхідних профілактичних заходів.

Законодавство з охорони праці складає правову основу для проведення в житті соціально-економічних, організаційних, технічних і санітарно-гігієнічних заходів щодо створення здорових і безпечних умов праці.

Нормативно-технічну базу охорони праці складають нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП*) та нормативні (локальні) акти про охорону праці окремих підприємств. До цієї групи нормативних актів входять правила, ГОСТи, норми, положення, статuti, інструкції, керівництва, вказівки, рекомендації, вимоги, технічні умови безпеки, переліки та інші, яким надано чинність норм, обов'язкових для виконання.

Справжній стан безпеки праці у виробничих системах визначається частотою, повторюваністю і вагою небезпечних ситуацій, що виникають у процесі праці, а також часом їх існування і кількістю людей, що підпадають під їх вплив. Тому керівник виробництва повинен уміти вчасно виявити або розпізнати небезпечний і/або шкідливий виробничий фактор і прийняти обгрунтоване рішення для його профілактики, спираючись на досвід і знання, отримані на попередньому етапі виробничої діяльності, а також з огляду на ефективність рішень, що раніше приймалися.

В умовах сучасного виробництва вирішення проблеми забезпечення безпеки праці бачиться в реалізації принципу управління безпекою праці як однієї із складових поняття «якість життя людини», а також у визначенні рівня допустимого ризику як інтегрального критерію досягнутого рівня техніки, технології, організації і управління виробництвом.

Література:

1. Вільсон О.Г. Охорона праці в галузі (на прикладі будівництва). Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2006. – 204 с.
2. Желібо Є.П., Заверуха Н. М., Зацарний В.В. Безпека життєвільності: навч. посіб./ За ред. Є. П. Желібо. 6-е вид. – К.: Каравела, 2010. – 344 с.

УДК 004.424.2

Д.С. КОБИЛКІН, Я.В. УСТИЛОВСЬКИЙ, К.Л. ДРАЧ, Ю.П. РАК
м. Львів, ЛДУБЖД

КРЕАТИВНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ 112 – РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

Система екстреного виклику за єдиним номером 112 (далі – система 112) – це система, яка забезпечує організацію надання екстреної допомоги населенню у разі загрози виникнення або власне виникнення екстрених ситуацій та включає, утворені у складі територіальних органів спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту, центри екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112 (далі – центри 112), оперативно-диспетчерські служби, підрозділи екстреної допомоги населенню, які з використанням телекомунікаційних мереж, програмних, технічних та інших засобів надають екстрену допомогу населенню [1][2]. Будь-який проект складається з фаз його реалізації. У нашому випадку проект реалізації системи 112 у регіональному вимірі включає в себе такі фази:

- фаза ініціації створення проекту;
- фаза планування усіх заходів необхідних для початку реалізації проекту;
- фаза реалізації, яка включає аналіз усіх попередніх напрацювань проектного управління
- фаза завершення, тобто пуск готового продукту проекту та початок його експлуатації;

Таким чином, розглядаємо фазу планування як одного з найважливіших етапів управління проектом. Успішна реалізація проекту створення системи 112 в регіональному вимірі України неможлива без впровадження креативних та інформаційних технологій при плануванні проекту впровадження проекту системи 112 та безпосередньо його реалізації. Креативні та інформаційні технології системи 112 - це сукупність методів, інноваційних механізмів, виробничих процесів та програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечують процедуру якісного отримання продукту проекту. Успішна реалізація фази планування проекту впровадження Системи 112 у регіональному вимірі можлива за умов використання методів моделювання процесу реалізації проекту з використанням інноваційних механізмів та ідеології проектно-орієнтованого управління.

Модель-схему фази планування проекту (див. рис. 1) можна представити у вигляді етапів та підетапів цілей і операцій управління процесом, а також ресурсами, умовами взаємодії, ризиком тощо [4].

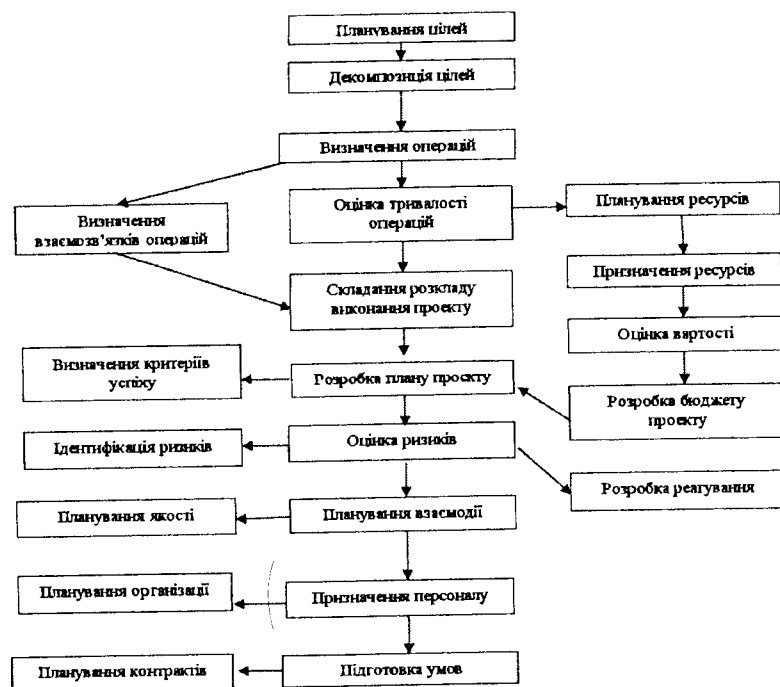

Рис. 1. Модель-схема планування проекту впровадження Системи 112 у регіональному вимірі

Інформаційну підтримку процесів планування та управління у проекті забезпечують такі програмні продукти як MS Project, Spiderproject та інші, які дозволяють використовувати Діаграму Ганта як основу процесу планування в проектно-орієнтованому управлінні.

Використання запропонованої моделі при управлінні проектом реалізації системи 112 у регіональному вимірі України дозволить забезпечити системний підхід та причинно-наслідкові зв'язки, а також чітко простежити за усіма процесами проекту на фазі його планування, що в свою чергу дозволить зменшити ризики реалізації проекту, мінімізувати фінансові та людські ресурсні затрати [3].

Література:

1. Закон України «Про систему екстреної допомоги населенню за телефонним номером 112». Закон України від 13.03.2012 № 4499-УІ

2. Директива 2002/22/ЄС Європейського парламенту та Ради "Про універсальні послуги та права користувачів електронних мереж зв'язку і послуг"

3. Креативные технологии управления проектами и программами : Монография/ Бушуев С.Д., Бушуева Н.С., Бабаев И.А., Яковенко В.Б., Гриша Е.В., Дзюба С.В., Войтенко А.С. – К. : "Саммит-Книга", 2010. – 768 с.

4. Рак Ю. П. Вплив інформаційних технологій на розвиток сучасних гнучких автоматизованих виробництв в контексті сучасних ринкових перетворень / Ю. П. Рак, Є. К. Пирожак // Вісник Львівського університету бізнесу та права. – Львів : ЛУБП, 2008. – Вип. № 1 С. 57-63.

УДК 004.424.2

В.К. КОХАН, Ю.П. РАК
м. Львів, ЛДУБЖД

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЕКТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Початок ХХІ століття характеризує суспільство як інформаційне, у якому здійснюється інформатизація усіх галузей науки і освіти. Комп'ютерні технології уже давно стали невід'ємною частиною людського життя, а перехід до інформаційного суспільства кардинально змінив положення освіти.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) на сучасному етапі розвитку не може залишатися осторонь процесу впровадження інформаційних технологій в навчальний процес, адже ефективність професійної діяльності залежить не тільки від генетично обумовлених якостей і властивостей особистості, а й від рівня професійної підготовки – набутих знань, умінь і навичок протягом навчання у ВНЗ ДСНС.

Один із головних етапів розвитку підготовки курсантів та студентів за допомогою інформаційних технологій – навчити їх використовувати сучасні інформаційні технології. "Інформаційні технології навчання" – технології, пов'язані зі створенням, збереженням, передачею, обробкою і управлінням інформацією. Їх можна віднести до технологічних засобів, головною метою яких є підготовка особистості до інформаційного суспільства, формування вмін працювати з інформацією, формування дослідницьких умінь та вміння вибирати оптимальні рішення, забезпечення великим обсягом якісної інформації. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба у використанні інноваційної, комп'ютерної техніки, оснащення закладів освіти відповідними технологіями, програмними засобами, електронними підручниками тощо.

Згідно з «Основними засадами розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», затвердженими Законом України від 9 січня 2007 року, № 537 – однією з основних цілей розвитку інформаційного суспільства в Україні є забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення,